Biyoçeşitlilik, Habitat ve Ekosistem

Çalışma Kâğıdı · 30 Soru · Kolaydan Zora

Ad Soyad _____ Sınıf / No _____ Tarih _____

KONU ÖZETİ

- **Tür:** Doğada kendi aralarında çiftleştiklerinde verimli yavrular oluşturabilen, benzer özelliklere sahip bireyler topluluğudur.
- **Habitat:** Bir canlının doğal yaşam alanıdır. **Ekosistem:** Belirli bir alandaki canlı ve cansız varlıkların birbiriyle etkileşim içinde olduğu sistemdir (orman, göl, çayır).
- **Biyoçeşitlilik:** Bir bölgede yaşayan canlı çeşidinin sayıca zenginliğidir. İklim, su, ışık, toprak yapısı, yeryüzü şekilleri ve canlılar arası etkileşim biyoçeşitliliği etkiler.
- **Endemik canlı:** Yeryüzünün yalnızca belirli bir bölgesinde yaşayan türdür. Van kedisi, Ankara keçisi, inci kefali, ters lale ve Kazdağı göknarı ülkemizin endemik türlerindendir.
- Biyoçeşitlilik doğal dengeyi korur; beslenme, tarım, hayvancılık, ilaç yapımı gibi alanlar için kaynaktır. Ormanlar sel, heyelan gibi doğal afetleri azaltmaya yardımcı olur.

KOLAY Isınma Soruları (1–10)

1 Boşlukları doldurunuz.

a) Bir canlının doğal yaşam alanına ..... denir.

b) Bir bölgede yaşayan canlı çeşidinin sayıca zenginliğine ..... denir.

c) Yalnızca belirli bir bölgede yaşayan canlılara ..... canlı denir.

2 Aşağıdakilerden hangisi bir **ekosistem** örneğidir?

A) Bir tek meşe ağacı

B) Bir göl ve içindeki canlı-cansız varlıklar

C) Bir kutu kum

D) Bir kavanoz su

3 Aşağıdaki ifadelerin doğru (D) ya da yanlış (Y) olduğunu belirtiniz.

(…) Ekosistem yalnızca canlılardan oluşur.

(…) Van kedisi ülkemize özgü (endemik) bir türdür.

(…) Ormandaki biyoçeşitlilik, şehir parkındakinden genellikle fazladır.

(…) Işık ve su ekosistemin cansız öğelerindendir.

4 Bir ekosistemin **cansız** öğelerine üç örnek yazınız.

5 Aşağıdakilerden hangisi ülkemize özgü **endemik** bir canlı değildir?

A) Ankara keçisi B) Kangal köpeği C) Kutup ayısı D) Ters lale

6 Eşleştiriniz.

1) Habitat a) Canlı ve cansızların etkileşim içinde olduğu sistem
2) Ekosistem b) Canlının doğal yaşam alanı
3) Biyoçeşitlilik c) Canlı çeşidinin sayıca zenginliği

7 Van Gölü'nde yaşayan inci kefalinin habitatı neresidir?

8 "Tür" kavramını kendi cümlelerinizle açıklayınız.

9 Biyoçeşitliliğin insanlar için önemine iki örnek yazınız.

10 Aşağıdakilerden hangisi biyoçeşitliliği **etkileyen** faktörlerden biri değildir?

A) İklim B) Toprak yapısı C) Işık miktarı D) Bir kişinin en sevdiği renk

ORTA Pekiştirme Soruları (11–20)

11 Tabloda bir orman ile bir şehir parkında gözlenen canlı türlerinin sayısı verilmiştir.

Alan	Böcek	Kuş	Memeli	Bitki
Orman	14	9	6	25
Şehir parkı	6	4	1	9

a) Her alanda toplam kaç tür gözlenmiştir?
b) Biyoçeşitliliği fazla olan alan hangisidir?

12 Bir köyde hastalık nedeniyle arı sayısı büyük ölçüde azalmıştır. Bu durumun köydeki meyve bahçelerine etkisi ne olabilir? Açıklayınız.

13 Aşağıdakilerden hangisi habitat ile ekosistem arasındaki farkı doğru açıklar?

A) Habitat canlı ve cansızlardan oluşan sistemdir; ekosistem tek bir canlının evidir.
B) Habitat bir canlının yaşam alanıdır; ekosistem canlı ve cansızların etkileşimidir.
C) İkisi aynı anlama gelir.
D) Habitat yalnızca bitkiler için kullanılır.

14 Ormanların sel ve heyelan gibi doğal afetleri azaltmaya nasıl yardımcı olduğunu açıklayınız.

15 Neden bazı canlılar yalnızca belirli bölgelerde yaşar (endemik olur)? Bir neden yazınız.

16 Bir öğrenci okul bahçesinde gözlem yapıp şu notları alıyor: kara karınca, serçe, papatya, taş, yağmur suyu, güneş ışığı, solucan. Bu listeyi canlı ve cansız öğeler olarak ayırınız.

17 Ülkemiz bitki türleri bakımından zengindir ve bitki türlerinin önemli bir kısmı endemiktir. Bu durum ülkemiz için neden önemlidir?

A) Endemik türler başka yerde bulunmadığı için korunmaları dünya biyoçeşitliliği açısından önemlidir.
B) Endemik türler her ülkede bulunduğu için önemsizdir.
C) Endemik türler yalnızca süs amaçlı kullanılır.
D) Endemik türler ekosisteme etki etmez.

18 Aynı büyüklükteki bir çöl ile bir tropikal ormanın biyoçeşitliliğini karşılaştırınız. Farkın nedenini yazınız.

19 Bir göl ekosisteminde balıkların, su bitkilerinin ve suyun birbirini nasıl etkilediğine bir örnek yazınız.

20 Aşağıdakilerden hangisinde canlı ve habitatı doğru eşleştirilmiştir?

A) Hamsi – çöl
B) Deve – kutup
C) Karadeniz alabalığı – dere ve akarsular
D) Penguen – tropikal orman

ZOR Düşünme Soruları (21–30)

21 Bir çayırda yapılan gözlemde başlangıçta 30 farklı bitki türü sayılmıştır. Çayır, tek tür buğday ekilen bir tarlaya dönüştürüldükten sonra yalnızca 3 bitki türü gözlenmiştir.
a) Bitki türü sayısı kaç azalmıştır?
b) Bu değişim o alandaki böcek ve kuşları nasıl etkileyebilir?

22 Bir öğrenci iki farklı alandaki biyoçeşitliliği karşılaştıran bir araştırma planlıyor.
a) Karşılaştırmanın adil olması için iki alanda neleri aynı tutmalıdır? (İki örnek)
b) Hangi veriyi toplamalıdır?

23 Doğal bir ormanda kurt, geyik ve bitkiler arasında bir denge vardır. Kurtlar aşırı avlanarak yok edilirse ne olabilir?

A) Geyik sayısı azalır, bitkiler çoğalır.
B) Hiçbir değişim olmaz.
C) Geyik sayısı artar, bitkiler aşırı tüketilerek azalır.
D) Hem geyikler hem bitkiler hemen yok olur.

24 Bir bitki türünün yalnızca Muğla çevresinde yetiştiği biliniyor. Bu bölgede yapılacak büyük bir inşaat projesi için bir çevre raporu hazırlanıyor. Raporda bu tür için hangi uyarı yer almalıdır? Neden?

25 Aşağıdaki durumların hangisinde bir alanın biyoçeşitliliğinin **artması** beklenir?

A) Ağaçlık alanın kesilip beton zemin yapılması
B) Kurumuş bir dere yatağına yeniden su verilmesi ve kıyılarına farklı ağaçlar dikilmesi
C) Bir göle kimyasal atık karışması
D) Mera alanının aşırı otlatılması

26 Bir ilaç firması, bir ormandaki nadir bir bitkiden hastalık tedavisinde kullanılan bir madde elde ediyor. Bu örnek biyoçeşitliliğin hangi yönden önemli olduğunu gösterir? Orman yok olursa ne kaybedilir?

27 Bir bölgenin biyoçeşitliliğini etkileyen faktörler aşağıda verilmiştir. Hangileri **cansız** faktördür?
I. Yağış miktarı II. Toprak yapısı III. Canlılar arası beslenme ilişkisi IV. Yeryüzü şekilleri

A) I ve III B) II ve III C) I, II, III ve IV D) I, II ve IV

28 "Bir ekosistemdeki her canlı türü doğanın dengesinde bir role sahiptir." Bu yargıyı destekleyen bir örnek yazınız.

29 Tabloda A ve B bölgelerinin bazı özellikleri verilmiştir. Hangi bölgede biyoçeşitliliğin daha fazla olması beklenir? Gerekçenizi yazınız.

Özellik	A bölgesi	B bölgesi
Yıllık yağış	Az	Bol
Sıcaklık	Gece-gündüz farkı çok fazla	Ilıman
Toprak	Kumlu, besince fakir	Verimli
Su kaynağı	Yok	Dere ve göl

30 Okulunuzun bahçesindeki biyoçeşitliliği artırmak için bir proje hazırlayacaksınız. Uygulanabilir üç öneri yazınız.

Takıldığın soruyu işaretle, konu özetine tekrar göz at. Başarılar!
Diğer konuların çalışma kâğıtları ve deneme sınavları: **maarifpdf.com.tr**